

Burcu Kösem
EKONOMİ - FINANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

HAFTALIK EKONOMİ BÜLTENİ

16 Aralık / 2022

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

Seçimler Yaklařtıķa...

- ❑ Bu hafta içeride oldukça yoğun bir siyasi gündem vardı;
- ❑ arşamba günü , İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'na, Yüksek Seçim Kurulu (YSK) yelerine hakaret ettiği gerekçesiyle açılan davada 2 yıl 7 ay 15 gün hapis cezası verilmesi ve siyasi yasak getirilmesi hem Türkiye kamuoyunda hem de dış basında yankı uyandırdı.
- ❑ İ basında yankının yn haliyle iki taraflı oldu;
- ❑ Muhalefet taraflı; özgürlük, demokrasi, adalet, eşitlik kavramlarıyla İmamoğlu tarafını desteklerken,
- ❑ Hkmet tarafında ise oluşan hukuki kararın kendi cenahları dışında geliştiğini ve burada hkmetten ziyade 6'lı masanın aday belirleme tartışmalarına yönelik bir hamle olduğu tartışıldı.
- ❑ Piyasalar, bu gündemi borsada kısa süreli ve keskin bir dşle satın alırken , CDS puanında ise artış olduğu görüldü.

Dış Basında İmamoğlu Mahkeme Kararı

- ❑ İngiliz Guardian gazetesi, yargının İmamoğlu kararının, seçimler öncesi ana muhalefet partisinin kilit isimleri üzerindeki baskının artırılmasının son adımı olduğunu yazdı.
- ❑ Financial Times İmamoğlu'nun kamuoyu yoklamalarına göre gelecek cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Erdoğan'ın en güçlü rakiplerinden olduğunu belirtti.
 - "Uzun süredir devam eden ekonomik kriz 20 yıldır Türkiye'yi yöneten Erdoğan'ın AKP'sine olan desteği bugüne kadarki en düşük seviyelere indirdi. Ama AKP hâlâ ülkenin en büyük partisi.
- ❑ İngiliz gazetesi Independent ise İmamoğlu'ndan "Erdoğan'ın en popüler rakibi" olarak bahsediyor ve "Erdoğan'ın en korktuğu siyasi rakibinin gelecek yılki seçimlerden men edilebilecek olması öfke yarattı" ifadesini kullanıyor.
 - Gazete kamuoyu yoklamalarına göre İmamoğlu'nun Erdoğan'dan daha popüler olduğunu da savunuyor. Erdoğan'a desteğin Türkiye ekonomisinin "vahim durumundan" ötürü düştüğu aktarılıyor.
- ❑ New York Times, ilgili haberinde Erdoğan'ın Türkiye'yi otoriterliğe ittiği yorumunu yapıyor.
 - "Neredeyse 20 yıldır ülkeyi yöneten Erdoğan, devletin geniş alanları üzerindeki nüfuzunu kendi iktidarını güçlendirip rakiplerini baltalamak için kullanarak, Türkiye'yi daha fazla otoriterliğe itti"

Merkez Bankaları Haftası-Fed

- ❑ Fed küresel piyasaların beklediği faiz kararını açıkladı. Fed piyasa beklentisi doğrultusunda faiz artış hızında yavaşlamaya gitti ve politika faizini 50 baz puan artırdı.
- ❑ Noktasal grafikte 2023 yıl sonu için yüzde 5,1'lik faiz öngörüsü yer aldı. Ekonomik projeksiyonlarda ise 2023 yılına ilişkin büyüme beklentisinin aşağı yönlü revize edilmesi dikkat çekti.
- ❑ Powell: «Fed'in hâlâ faiz artışlarına devam etmek için bazı yolları var. Faiz kararları gelen verilere bağlı olacak. Görev tamamlanana kadar Fed yolunda kalmaya devam edecek. Fed henüz yeteri kadar sıkılaşması bir duruş içinde değil. 2023 yılına ilişkin faiz beklentileri zirve seviyelere işaret ediyor.» özetinde bir açıklama yaptı.
- ❑ Ancak Fed başkanı Powell'ın verdiği bu mesajlar kafa karıştırıcı bulundu;
- ❑ Piyasanın zaten öncesinde enflasyon verisi ve Powell'ın yapmış olduğu açıklamayla artış hızında bir yavaşlama kısmını yani 50bp'lık artışı satın almış olması nedeniyle küçük bir ralli yaşanan borsalarda açıklama sonrası keskin düşüşler görüldü.
- ❑ Powell , her ne kadar şahin bir tema ile konuşsa da ABD borsalarında henüz bir resesyon ihtimalinden söz etmek doğru olmayabilir. Bunun da nedeni acaba halen dolaşımdaki paranın devasa seviyelerde olmasına bağlanabilir mi? Zaman gösterecek...

Merkez Bankaları Haftası-ECB & BoE

- ❑ Avrupa Merkez Bankası (ECB) Aralık toplantısında 50 baz puanlık faiz artışı yaptı. ECB'den yapılan açıklamada, Banka'nın, üç temel politika faizini 50 baz puan artırdığı belirtildi.
- ❑ Açıklamada, refinansman faizinin yüzde 2,50'ye, mevduat faizinin yüzde 2'ye ve marjinal fonlama faizinin de yüzde 2,75'e yükseltildiği kaydedildi. Böylece ECB'nin faiz oranları 2008'den bu yana en yüksek seviyesine çıktı.
- ❑ Banka, üç temel politika faizini temmuzda 50 baz puan, eylül ve ekimde de 75'er baz puan artırmıştı. Alınan son kararlar birlikte ECB, arka arkaya 4'üncü defa faiz artışı gerçekleştirdi. Piyasalar, ağırlıklı olarak 50 baz puanlık faiz artırımını fiyatlıyordu. ECB, faiz artış hızını ise yavaşlatmış oldu.
- ❑ İngiltere Merkez Bankası (BoE), tartışmalı geçtiği anlaşılan Para Politikası Komitesi (PPK) toplantısında faizi piyasa beklentileri doğrultusunda 50 baz puan artırdı.
- ❑ BoE'den yapılan açıklamaya göre, politika faiz oranı yüzde 3,00'ten yüzde 3,50'ye yükseltildi. Piyasa beklentisi de faizin 50 baz puan artırılacağı yönündeydi.
- ❑ Yapılan duyuruda ise enflasyonun 2023'ün ortalarında sert şekilde geri çekilebileceğinin tahmin edildiği, söz konusu geri çekilmeye artan işsizliğin ve düşmesi beklenen enerji fiyatlarının öncülük edebileceği ifade edildi.

Küresel Merkez Bankaları ve Olası Etkiler

- ❑ ABD merkez bankası Fed'in sıkılaştırma adımlarının ECB ve BoE'ye göre çok daha rahat atılabileceği bir ekonomik düzlemde olduğumuz söylenebilir.
- ❑ Hem rezerv para doların gücü hem de ABD ekonomisindeki enflasyonun niteliği ve niceliği bakımından değerlendirildiğinde istenilirse ABD politika faizini 6'ya bile yükseltebilir...
- ❑ Elbette ki bu politikanın ABD'den çok dünyanın geri kalanına değerlenen dolar ile beraber getireceği önemli bir risk her zaman mevcuttur.
- ❑ Ancak ECB ve BoE için para politikasında aynı rahatlığı söylemek zor olacaktır.
- ❑ Yine burada konu enflasyonun arz mı yoksa talep kaynaklı mı olduğuna gelmekle beraber,
- ❑ ECB'de yani AB özelinde farklı ekonomik ölçekte pek çok ülkenin yer alması ve elbette enerji sorunsalı,
- ❑ BoE'de yani İngiltere'de ise Brexit'in yarattığı erozyondan kaynaklı tedarik sıkıntılarının etkisinden söz edilebilir.
- ❑ Dünyanın geri kalanı içinse artık para bolluğu kısmının sonuna gelindiği, ekonomide pek çok dönüşüm ve kırılmanın yaşanacağı bir süreç çoktan başladı bile!

Durgunluğun Net Emaresi : Denizyolu Taşımacılığında Düşüş

- Geçtiğimiz yıl ortalarında rekor yükselişini gerçekleştiren Baltık Kuru Yük endeksinde görülen düşüş tam da tedarik zincirleri açısından bir ferahlama getirmişti ki bu defa da azalan yükler, küresel durgunluğun ayak seslerini karşımıza çıkardı.
- Denizcilik Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre, kasım ayında geçen yılın aynı dönemine göre, Türkiye'nin limanlarında elleçlenen toplam yük tonajında yaklaşık yüzde 1.5'lik bir düşüş olurken, konteynerde ise kasım ayında TEU bazında yüzde 10'un üzerinde bir kayıp yaşandı.
- Konteynerde özellikle temmuz ayından bu yana kayıp yaşanıyor. Böylece, yılın 11 ayında toplam yükte yüzde 4'lük artış olurken, konteynerde TEU bazında 1.6'lık kayıp gerçekleşti.

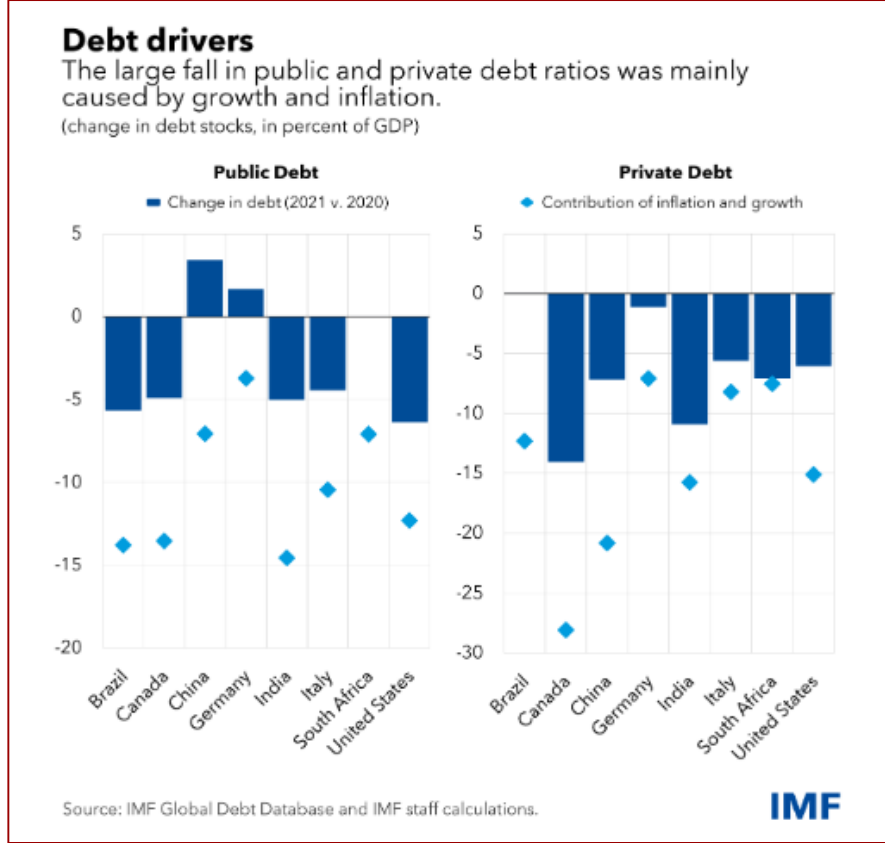

Twitter & Elon Musk Düzleminde Bir Uyarı Daha!

- ❑ Dünya Gazetesi'nin Twitter'ı satın alan Musk hakkında mesaj paylaşan The New York Times, Washington Post, CNN ve Voice of America gibi medya kuruluşlarının muhabirlerinin hesaplarının Twitter yönetimince askıya alınmasına AB Komisyonu'nun tepki gösterdiği yönündeki haberinde;
- ❑ AB Komisyonu Başkan Yardımcısı Vera Jourova, Twitter'dan paylaştığı mesajında, gazetecilerin hesaplarının askıya alınmasını "endişe verici" şeklinde nitelendirdi.
- ❑ AB'nin Dijital Hizmetler Yasasının medya özgürlüğü ve temel haklara saygı gerektirdiğini vurgulayan Jourova, "Medya Özgürlüğü Yasamızda bu desteklenmiştir. Elon Musk bunun farkında olmalıdır. Kırmızı çizgiler var. Yakında da yaptırımlar." mesajını paylaştı.
- ❑ AB'nin Dijital Hizmetler Yasası, internet platformlarının kullanıcıların hesaplarını askıya alması gibi durumlarda uyarıda bulunması ve gerekçesini sunmasını zorunlu kılıyor.

Haftanın Grafiği: Enflasyon ve Büyüme Dinamikleri Borçları Düşürdü

Ekonomik toparlanma ve enflasyondaki artış, Brezilya, Kanada, Hindistan ve Amerika Birleşik Devletleri'nde borcu GSYİH'nın yüzde 10'undan fazla aşağı itti, ancak hükümetin ve özel sektörün finansman ihtiyaçları nedeniyle gerçek borç daha az düştü.

Diğer taraftan - örneğin Çin ve Almanya'da - büyük açıkların nominal GSYİH'daki artışla fazlasıyla baskılması sonucu kamu borcu arttı.

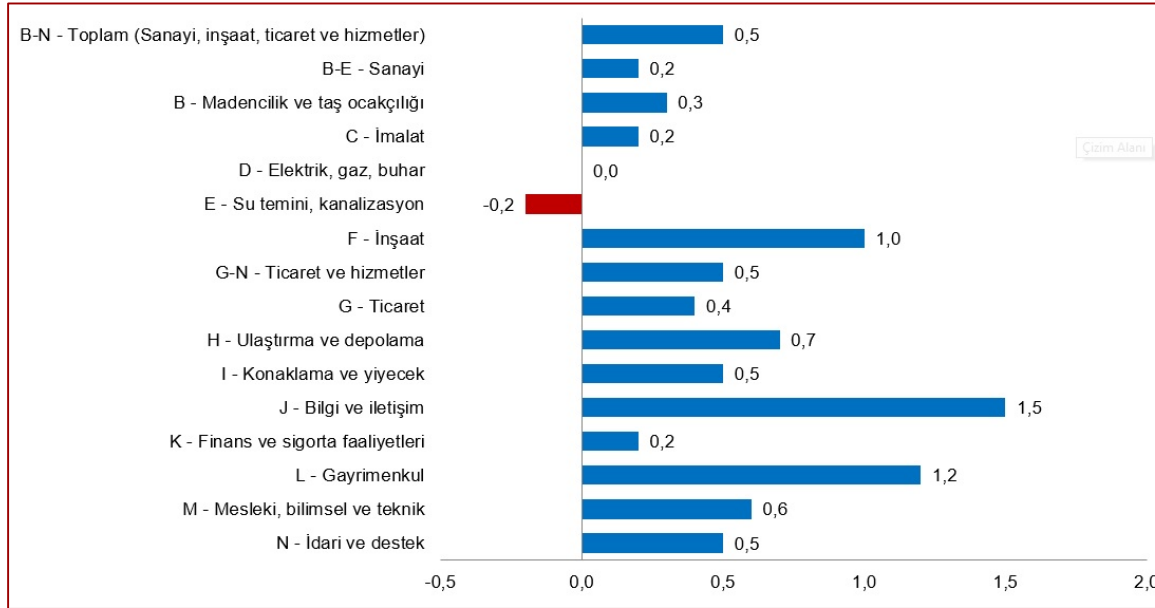
Ancak IMF'in değerlendirmesine göre 2023 yılında özellikle gelişmekte olan ülkelerde var olan küresel sıkışma kamu ve özel sektör borçlarının yükselmesini beraberinde getirerek, gelişmiş – gelişmekte ayrışmasındaki makası daha da açacaktır.

Haftadan Kalanlar

- ❑ Silivri Yeraltı Doğalgaz Depolama Tesisi Kapasite Artış Töreni'ne katılan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Amacımız, ülkemizi en kısa sürede doğal gaz referans fiyatının olduğu küresel bir merkez haline dönüştürmektir.
- ❑ Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), eski ABD Başkanı Donald Trump'ın, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu ülkelerden çelik ve alüminyum ithalatına getirdiği ek gümrük vergilerinin küresel ticaret kurallarını ihlal ettiğine hükmetti.
- ❑ Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkeler, çok uluslu şirketlere yüzde 15 oranında küresel asgari kurumlar vergisi uygulanması konusunda uzlaşa sağladı.
- ❑ TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi toplantısında konuşan TÜSİAD YİK Başkanı Tuncay Özilhan, "Krediye ulaşımdaki zorluklar üretimi olumsuz etkiliyor, böyle giderse ihracat yapılamayacak" dedi.
- ❑ Avrupa Birliği, sınırda karbon vergisi konusunda beklenen uzlaşuya vardı. Üçüncü ülkelerden ithalatı kapsayacak uygulama, 1 Ekim'de başlayacak.
- ❑ Bakan Koca: Vatandaşımız ilaca erişirse hepimiz rahat ederiz
- ❑ Vergi gelirlerinin 312 milyar TL'ye yükseldiği kasımda, bütçe dengesi 108,3 milyar fazla verdi.
- ❑ Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun üçüncü toplantısı 20 Aralık'ta yapılacak. Toplantıda, hükümet tarafından ücret teklifi verilmesi bekleniyor.
- ❑ Merkez Bankası Piyasa Katılımcıları Anketi'nde TÜFE'de artış beklentileri 12 ay sonrası için yüzde 37,47'den 34,92'ye geriledi.
- ❑ Eski Beşiktaş Belediye Başkanı Murat Hazineci tutuklandı.
- ❑ Diyarbakır'da polis servis aracına saldırı: 9 yaralı
- ❑ Levent hattının ilk AVM'si Metrocity'de çıkan yangın kontrol altına alındı. Yangının AVM'de uzun süredir kapalı olan eğlence işletmesinde meydana gelen arıza nedeniyle olduğu ve üst kata yayıldığı belirtildi.

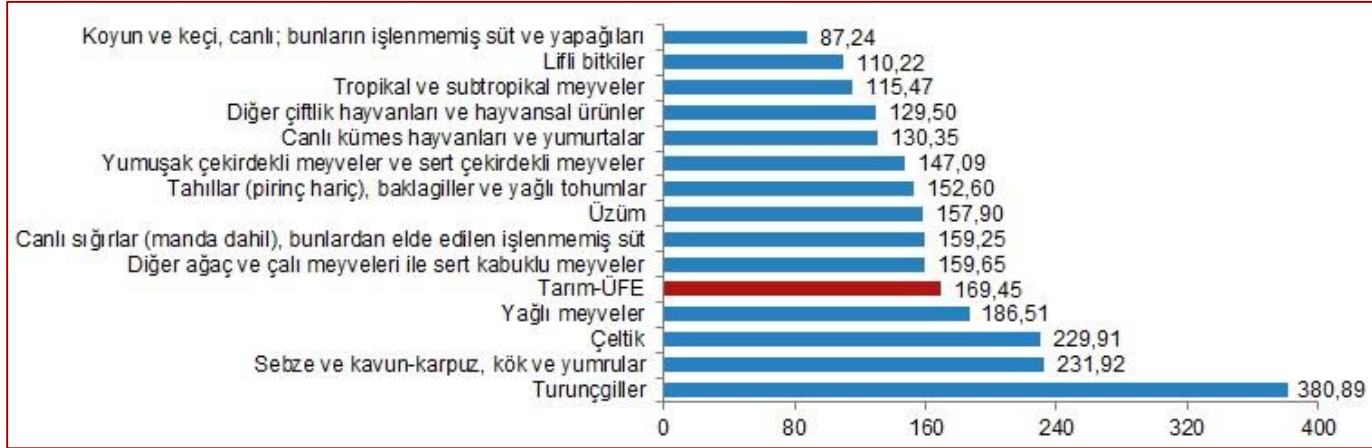
Ücretli Çalışan İstatistikleri, Ekim 2022

- Sanayi, inşaat ve ticaret-hizmet sektörleri toplamında ücretli çalışan sayısı 2022 Ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %7,4 arttı. Ücretli çalışan sayısı bir önceki yılın aynı ayında 13 milyon 861 bin 65 kişi iken, 2022 yılı Ekim ayında 14 milyon 883 bin 717 kişi oldu.
- Ücretli çalışanların alt detaylarına bakıldığında; 2022 yılı Ekim ayında ücretli çalışan sayısı yıllık olarak sanayi sektöründe %6,2, inşaat sektöründe %5,3 ve ticaret-hizmet sektöründe %8,5 arttı.

Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi, Kasım 2022

- ❑ Tarım-ÜFE'de (2015=100), 2022 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre %7,00, bir önceki yılın Aralık ayına göre %139,49, bir önceki yılın aynı ayına göre %169,45 ve on iki aylık ortalamalara göre %122,93 artış gerçekleşti.
- ❑ Sektörlerde bir önceki aya göre, balık ve diğer balıkçılık ürünlerinde %5,98 azalış, ormancılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde %0,32 artış, tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde %7,51 artış gerçekleşti. Ana gruplarda bir önceki aya göre tek yıllık bitkisel ürünlerde %6,06, canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde %7,21 ve çok yıllık bitkisel ürünlerde %11,20 artış gerçekleşti.

Konut Satış İstatistikleri, Kasım 2022

- ❑ Türkiye genelinde konut satışları Kasım ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %34,1 azalarak 117 bin 806 oldu. Konut satışlarında İstanbul 19 bin 687 konut satışı ve %16,7 ile en yüksek paya sahip oldu. Satış sayılarına göre İstanbul'u 9 bin 367 konut satışı ve %8,0 pay ile Ankara, 7 bin 902 konut satışı ve %6,7 pay ile Antalya izledi. Konut satış sayısının en az olduğu iller sırasıyla 34 konut ile Hakkari, 47 konut ile Ardahan ve 58 konut ile Bayburt oldu.
- ❑ Yabancılara yapılan konut satışları Kasım ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %17,4 azalarak 6 bin 83 oldu. Kasım ayında toplam konut satışları içinde yabancılara yapılan konut satışının payı %5,2 oldu. Yabancılara yapılan konut satışlarında ilk sırayı 2 bin 616 konut satışı ile Antalya aldı. Antalya'yı sırasıyla bin 733 konut satışı ile İstanbul ve 567 konut satışı ile Mersin izledi.

